

Załącznik
do Uchwały NR/LIX/499/2023
Rady Miejskiej w Mroczy

z dnia 12 maja 2023 roku

**Gminny Program Przeciwdziałania
Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar
Przemocy w Rodzinie dla Gminy Mrocza
na lata 2023 – 2029**

Spis treści

Rozdział I Podstawy prawne do opracowania i realizacji Programu	3
Rozdział II Charakterystyka zjawiska przemocy w rodzinie	4
2.1. Definicja przemocy w rodzinie.	4
2.2. Rodzaje przemocy	5
2.3. Cykle przemocy.....	6
2.5. Skutki przemocy w rodzinie.....	7
Rozdział III Analiza przemocy w świetle źródeł zastanych w Gminie Mroczu.....	8
3.1. Punkt Konsultacyjny	8
3.2. Punkt Interwencji Kryzysowej	11
3.3. Realizacja zadań własnych gminy przez MGOPS w Mroczu.	12
3.4. Zespół Interdyscyplinarny	13
Rozdział IV Diagnoza zjawiska przemocy w Gminie Mroczu– wyniki badań.....	14
4.1. Dorośli mieszkańcy – wyniki badań.....	14
4.2. Uczniowie – wyniki badań	15
Rozdział V Analiza SWOT	16
Rozdział VI Adresaci Programu.....	18
Rozdział VII Cele i zadania Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Mroczu.....	19
Rozdział VIII. Monitoring i ewaluacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Mroczu.....	23
Rozdział IX. Finansowanie Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Mroczu	25

Rozdział I

Podstawy prawne do opracowania i realizacji Programu

Program będzie realizowany w oparciu o następujące dokumenty normujące problematykę przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

Program będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

- ◆ Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 roku (Dz.U. 1997 nr 78 poz. 483 z późn. zm.);
- ◆ Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 1249);
- ◆ Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. 2021 poz. 2268);
- ◆ Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U. 2022 poz. 447);
- ◆ Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U. 2021 poz. 1119);
- ◆ Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. 2022 poz. 559);
- ◆ Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz.U. 2020 poz. 2050);
- ◆ Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 1327);
- ◆ Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 1882);
- ◆ Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t.j. Dz.U. 2020 poz. 1359);
- ◆ Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks Karny (t.j. Dz.U. 2022 poz. 1138);
- ◆ Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (t.j. Dz.U. 2022 poz. 1375)
- ◆ Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (t.j. Dz.U. 2021 poz. 1805);

Zgodnie z zapisem w art. 6, ust. 2 pkt 1-4 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 1249) do zadań własnych należy:

- ◆ opracowywanie i realizacja programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie,
- ◆ prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie,
- ◆ zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia,
- ◆ tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Rozdział II

Charakterystyka zjawiska przemocy w rodzinie

2.1. Definicja przemocy w rodzinie.

Przemoc w rodzinie jest problemem złożonym i ma wiele definicji. Powszechnie przemoc traktowana jest jako akt godzący w osobistą wolność jednostki prowadzący do jej fizycznej,

a także psychicznej szkody. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 1249) definiuje przemoc w rodzinie jako „jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne osób dotkniętych przemocą”. Często przemocą w rodzinie określa się „zamierzone i wykorzystujące przewagę sił działanie przeciw członkowi rodziny, naruszające prawa i dobra osobiste, powodujące cierpienie i szkody”.

Przemoc w rodzinie charakteryzuje się tym, że:

1. **Jest intencjonalna** – działania osoby stosującej przemoc w rodzinie są zamierzone i celowe, ukierunkowane na kontrolowanie i podporządkowanie drugiego człowieka;
2. **Występuje dysproporcja sił** – w relacji jedna ze stron ma przewagę nad drugą. Osoba doświadczająca przemocy jest słabsza, a osoba stosująca przemoc silniejsza;
3. **Narusza prawa i dobra osobiste** – osoba stosująca przemoc wykorzystuje swoją przewagę, narusza prawa i godność człowieka (członka rodziny);

- 4. Powoduje cierpienia i szkody** – osoby dotknięte przemocą w rodzinie doznają bardzo bolesnych szkód psychicznych i fizycznych.

Przemoc może być zarówno skutkiem jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie, ale bez wątplenia należy zaklasyfikować ją do kategorii zachowań negatywnych o dużej szkodliwości społecznej. Jak wynika już z samych definicji, przemoc w rodzinie przyczynia się do dezorganizacji funkcjonowania rodziny, łamania norm moralnych, prawnych, tragicznych skutków psychologicznych oraz w skrajnych przypadkach do poważnych uszkodzeń ciała bądź zabójstw. Przemoc ze strony najbliższych osób jest doświadczeniem traumatycznym, upokarzającym, wywołującym cierpienie, rodzącym nienawiść i pragnienie odwetu, okaleczającym psychikę.

2.2. Rodzaje przemocy

Wyróżnia się następujące formy przemocy:

1. **Przemoc fizyczna** – to forma agresji łącząca się naruszeniem granic ciała. Jej celem jest zadanie „Ofierze” bólu fizycznego, uszkodzenie jej ciała, pogorszenie jej zdrowia lub pozbawienie ją życia;
2. **Przemoc psychiczna** – to zachowanie, którego celem jest umniejszanie poczucia własnej wartości, wzbudzanie w osobie doznającej przemocy strachu. Ta forma przemocy powoduje poważne szkody psychologiczne;
3. **Przemoc seksualna** – to różne zachowania, w tym: wymuszanie pożycia seksualnego, nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, zmuszanie do prostytucji, krytykowanie zachowań seksualnych;
4. **Przemoc ekonomiczna** – to każde zachowanie, którego celem jest ekonomiczne uzależnienie, to także zaciąganie kredytów czy zmuszanie do ich zaciągania wbrew woli partnera;
5. **Zaniedbanie** – to ciągle niezaspakajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych. Tej formy przemocy najczęściej doświadczają dzieci.

Osoby dotknięte przemocą w rodzinie często doświadczają kilku form jednocześnie. Przemoc w rodzinie ma tragiczne konsekwencje. Może prowadzić nie tylko do uszkodzeń ciała, ale także do zaburzeń emocjonalnych oraz zaburzeń w sposobie w jaki osoba doznająca przemocy postrzega samą siebie „sprawcę” oraz innych ludzi.

2.3. Cykle przemocy

Przemoc w rodzinie rzadko jest incydem jednorazowym, zazwyczaj ma ona charakter długotrwały, cykliczny. Można więc wyszczególnić powtarzające się fazy, które razem tworzą pewnego rodzaju cykle przemocy. Znajomość faz pozwala lepiej zrozumieć charakter

i *specyfikę* tego problemu. Możemy wyróżnić trzy fazy powtarzającego się cyklu. Są to:

1. **Faza narastania napięcia** – jest to pierwsza faza, w której dochodzi do stopniowego wzrostu napięcia, w której osoba stosująca przemoc jest stale napięta i poirytowana, zaś osoba doznająca przemocy obarcza siebie winą i stara się za wszelką cenę uniknąć kolejnej awantury;
2. **Faza ostrej przemocy** – jest to druga faza, w której napięcie prowadzi do wybuchu gniewu i rozładowania agresji. Partner staje się gwałtowny, wpada w szal, jakiś drobiazg wywołuje awanturę. Osoba doświadczająca przemocy może doznać obrażeń zagrażających jej zdrowiu i życiu. Najczęściej to w tej fazie, osoby doznające przemocy wzywają policję, szukają pomocy;
3. **Faza miodowego miesiąca** – jest to trzecia faza, w której osoba stosująca przemoc wyraża skruchę, składa obietnice, obiecuje poprawę „Sprawca” jest czuły, troskliwy, zapewnia o swojej miłości. Przeprosinom często towarzyszą łzy i prezenty. W tej sytuacji osoba doznająca przemocy często czuje się odpowiedzialna za to, co się stało i postanawia dać sprawcy „drugą szansę”.

Faza miodowego miesiąca zatrzymuje ofiarę w sytuacji przemocy, bo łatwo pod jej wpływem zapomnieć o koszmarze pozostałych dwóch faz. Niestety faza miodowego miesiąca nie trwa długo. Po jakimś czasie napięcie znowu narasta i cały cykl przemocy się powtarza. Z biegiem czasu przemoc staje się coraz gwałtowniejsza, dotkliwsza. Cykliczność przemocy sprawia, że osobom doświadczającym przemocy trudno jest podjąć działania mające na celu zatrzymanie przemocy.

Przemoc fizyczna, seksualna, psychiczna i ekonomiczna popełniona na szkodę osób najbliższych jest przestępstwem. Jeżeli przemoc ma charakter ciągły, może być zakwalifikowana jako przestępstwo znęcania się nad rodziną (art.207 kk.), za które grozi kara pozbawienia wolności od trzech miesięcy do 5 lat. Jeśli sprawca działa ze szczególnym okrucieństwem lub jeżeli osoba pokrzywdzona targnie się na własne życie, sprawca podlega karze odpowiednio od roku do lat 10 i od lat 2 do 12.

2.4. Rola stereotypów i przekonań na temat przemocy w rodzinie.

Wokół przemocy narosło wiele mitów. Jednym z nich jest przekonanie, że jest to zjawisko marginalne, występujące wyłącznie w patologicznych środowiskach. Jest to wynik funkcjonujących stereotypów, które obejmują różnorodne obszary codziennego życia. Uwalnianie się od stereotypów utrudnione jest przez fakt, że fałszywe założenia są często przekonaniami charakterystycznymi dla całego środowiska.

Z punktu widzenia problemu przemocy w rodzinie, za najważniejsze i najgroźniejsze uważa się stereotypy:

- ◆ usprawiedliwiające przemoc,
- ◆ przenoszące odpowiedzialność za przemoc na osobę, która jej doznaje,
- ◆ przekonania izolujące osobę doświadczającą przemocy.

2.5. Skutki przemocy w rodzinie

Skutki przemocy w rodzinie to nie tylko szkody fizyczne, ale również trwałe następstwa w psychice człowieka.

Bezpośrednie skutki przemocy można podzielić na:

- ◆ objawy fizyczne (m.in. obrzęki, otarcia, rany, złamania, oparzenia),
- ◆ objawy emocjonalne (m.in. smutek, wycofanie, wzrost lęku i niepokoju, izolacja, depresja, zmienność nastrojów, niska samoocena),
- ◆ objawy społeczne (m.in. nieufność, nieumiejętność nawiązywania kontaktu, wyuczona bezradność, spadek poczucia kompetencji),
- ◆ objawy seksualnego wykorzystywania dziecka (m.in. seksualizacja kontaktów międzyludzkich, wciąganie innych dzieci w nietypową aktywność seksualną, świadomość seksualna wykraczająca poza poziom dojrzałości dziecka, ucieczki z domu, próby samobójcze, problemy psychiatryczne).

Z powodu wielu przykrych doświadczeń cierpią nie tylko osoby, które tej przemocy doznają, ale również bezsilni świadkowie obserwujący akty przemocy, to są najczęściej dzieci. Dzieci krzywdzone charakteryzują się zaburzeniem zachowania związanymi z trudnościami kontrolowania emocji i rozpoznawania sytuacji społecznych oraz obniżeniem poziomu empatii. Przemoc, zwłaszcza w rodzinie, burzy porządek moralny. Zmierza do

uksztaltowania takiego obrazu świata, wzoru przekonań i sądów, w którym wpisana jest ona jako norma. Dziecko wytwarza w sobie przekonanie, że wzajemne relacje polegają na oddziaływaniu na siebie „sprawcy” i „ofiary”. Brutalne wzorce osobowe utrwalają się tak, iż młody człowiek nie ma oporów przed biciem i maltretowaniem słabszych i młodszych kolegów, czym rekompensuje sobie doznane krzywdy. Maltretowanie dzieci zaburza ich rozwój poznawczy i społeczny, co objawia się trudnościami w nawiązywaniu kontaktów interdyscyplinarnych, ograniczając tym samym możliwość wyrównania doznawanego braku więzi emocjonalnych. Poszkodowane dzieci z reguły są nieufne, nastawione do otoczenia wrogo, pełne negatywizmu, słabo reaktywne, często przyjmują postawę biernego oporu.

W sytuacjach interpersonalnych dzieci te ujawniają mniejszą ekspresyjność emocjonalną, zachowują się nieprzystępnie i unikają kontaktów z innymi dziećmi.

Rozdział III

Analiza przemocy w świetle źródeł zastanych w Gminie Mroczka

3.1. Punkt Konsultacyjny

1. Tabelaryczne zestawienie realizacji zadania przez NOTU Koliber.

	Liczba osób objętych usługą w roku						Liczba zrealizowanych godzin w roku		
	Kobiety			Mężczyźni					
	2020	2021	2022	2020	2021	2022	2020	2021	2022
Punkt Konsultacyjny	13	14	23	24	38	54	72	100	88
Punkt Konsultacyjny w szkołach	8	4	11	8	3	4	13	15	40
Terapia Indywidualna	35	19	18	59	28	80	72	100	88
Konsultacje terapeutyczne w NOTU	35	41	22	65	56	34	40	50	52
Razem	91	78	74	156	125	172	197	265	268

Źródło danych: MGOPS Mroczka

c.d. danych		2022
1.	Niepełnosprawni	0
2.	Wieś	27
3.	Miasto	91
4.	Do 18 roku życia	3
5.	19-40 roku życia	25
6.	41-65 roku życia	93
7.	Powyżej 65 roku życia	0
8.	Osoby z problemem alkoholowym	106
9.	Dorosły członek rodziny osoby z problemem alkoholowym, w tym:	13
10.	Współuzależniony	9
11.	DDA	4
12.	Ofiara przemocy, w tym:	2
13.	Osoby dorosłe	1
14.	Dzieci	2
15.	Osoby uzależnione (narkotyki)	0
16.	Inne	0
17.	Osoby kierowane na leczenie stacjonarne	0

Źródło danych: MGOPS Mrocza

2. Terapeuta – tabelaryczne zestawienie realizacji zadania przez Terapeutę

	Liczba osób objętych usługą w roku						Liczba zrealizowanych godzin w roku		
	Kobiety			Mężczyźni					
	2020	2021	2022	2020	2021	2022	2020	2021	2022
Punkt Konsultacyjny	46	50	62	138	130	67	46	48	48
Terapia Indywidualna	152	72	106	154	134	141	184	48	72
Terapia grupowa	46	82	55	138	133	98	46	192	72
Razem	244	204	223	221	397	306	276	288	192

Źródło danych: MGOPS Mrocza

c.d. danych		2020	2021	2022
1.	Niepełnosprawni	33	40	38
2.	Wieś	332	242	276
3.	Miasto	342	349	274
4.	Do 18 roku życia	11	24	4
5.	19-40 roku życia	290	225	185
6.	41-65 roku życia	211	226	205
7.	Powyżej 65 roku życia	162	116	119
8.	Osoby z problemem alkoholowym	336	259	226
9.	Dorosły członek rodziny osoby z problemem alkoholowym, w tym:	281	204	183
10.	Współuzależniony	177	136	120
11.	DDA	108	80	74
12.	Ofiara przemocy, w tym:	17	39	45
13.	Osoby dorosłe	17	39	45
14.	Dzieci	0	0	0
15.	Osoby uzależnione (narkotyki)	38	68	63
16.	Inne	0	13	0
17.	Osoby kierowane na leczenie stacjonarne	16	0	16

Źródło danych: MGOPS Mrocza

3. Psycholog - tabelaryczne przedstawienie wykonania zadania

Wyszczególnienie	2020	2021	2022
Ilość godzin	111	100	60
Liczba rodzin	Brak danych	41 (dane od 1.09.)	62
Liczba osób w rodzinach	Brak danych	126 (dane od 1.09.)	187
Kobiet	161	65	68
Mężczyzn	20	19	45
Dzieci	44	89	73
Osoby niepełnosprawne	71	48	38
Osoby Starsze (pow. 60/65)	2	8	22

r.ż.)			
-------	--	--	--

Źródło danych: MGOPS Mroczka

3.2. Punkt Interwencji Kryzysowej

Tabelaryczne zestawienie realizacji zadania – Kurator

Wyszczególnienie	2020	2021	2022
Ilość dyżurów	40	48	48
Ilość godzin zegarowych	120	144	144
Liczba rodzin	Brak danych	35	62
Liczba osób w rodzinach	Brak danych	101	149
Ilość przyjętych osób, z tego:	55	65	69
Kobiety	17	22	34
Mężczyźni	35	43	35
Osoby niepełnosprawne	2	4	0
Osoby starsze, w tym:	1	0	15
Kobiety	Brak danych	Brak danych	10
Mężczyźni	Brak danych	Brak danych	5
Dzieci	0	0	0

Źródło danych: MGOPS Mroczka

Tabelaryczne przedstawienie wykonania zadania - Psycholog

Wyszczególnienie	2020	2021	2022
Liczba godzin	8 porad telefonicznych	32	36
Liczba rodzin	9	15 (Dane od 1.09)	35
Liczba osób w rodzinach	Brak danych	49 (Dane od 1.09)	101
Kobiet	Brak danych	14	37
Mężczyzn	Brak danych	5	22
Dzieci	Brak danych	30	44
Osoby niepełnosprawne	Brak danych	19	21
Osoby Starsze (pow. 60/65 r.ż.)	Brak danych	0	16

Źródło danych: MGOPS Mroczka

Tabelaryczne przedstawienie wykonania zadania - Pedagog

Wyszczególnienie	2022
Liczba godzin	20
Liczba rodzin	10
Liczba osób w rodzinach	33
Kobiet	17
Mężczyzn	16
Dzieci	19
Osoby niepełnosprawne	13
Osoby Starsze (pow. 60/65 r.ż.)	0

Źródło danych: MGOPS Mrocza

3.3. Realizacja zadań własnych gminy przez MGOPS w Mroczy.

Powód przyznania pomocy	Liczba rodzin						Liczba osób w rodzinach		
	ogółem			w tym na wsi					
	2020	2021	2022	2020	2021	2022	2020	2021	2022
Ubóstwo	125	107	75	78	63	51	354	322	194
Sieroctwa	0	0	1	0	0	1	0	0	1
Bezdomność	9	7	10	4	4	4	13	7	12
Bezrobocie	119	103	76	71	48	30	334	259	186
Niepełnosprawność	86	85	83	40	36	29	147	134	128
Długotrwała/ciężka choroba	105	87	93	50	37	32	219	143	144
Potrzeba ochrony macierzyństwa	50	37	23	24	17	8	231	172	101
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	45	25	23	26	13	10	177	85	84
Rodziny niepełne	33	20	18	20	11	6	119	62	62
Rodziny wielodzietne	6	3	4	4	2	3	37	15	23
Przemoc w rodzinie	4	0	2	0	0	2	7	0	6

Alkoholizm	13	14	15	7	7	5	19	21	22
Narkomania	0	0	1	0	0	0	0	0	1
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	3	7	6	1	2	2	3	14	9
Zdarzenia losowego	2	0	1	1	0	1	5	0	5
Kłęski żywiołowej	0	0	1	0	0	1	0	0	2

Dane: MGOPS Mrocza

3.4. Zespół Interdyscyplinarny

W okresie od 01.01.2022 r. do 31.12.2022 r. wpłynęło 28 niebieskie karty:

- ♦ 23 z interwencji policji,
- ♦ 5 pracownika socjalnego.

W tym okresie powołano 22 grupy robocze, które odbyły 37 posiedzeń, oraz 12 posiedzeń grup roboczych powołanych w 2021r. W grupach roboczych pracują członkowie zespołu oraz osoby powołane przez Przewodniczącego ZI, tj. dzielnicowi, pracownicy socjalni, asystenci rodziny, kuratorzy, pedagodzy.

Do grudnia 2022 r. zostało zakończonych łącznie 26 Niebieskich Kart:

- ♦ zakończono 9 Niebieskich kart założonych w 2021r.
- ♦ zakończono 17 Niebieska kartę założoną w 2022r.

<i>Działalność ZI</i>				
Wyszczególnienie	2019	2020	2021	2022
Interwencja policji	52	49	21	23
Interwencja pracownika socjalnego	1	4	1	5
Interwencja służby zdrowia	0	0	0	0
Interwencja z oświaty	0	2	2	0
Razem:	53	55	24	28
Ilość grup roboczych	35	35	20	22
Ilość spotkań	63	55	35	49

Źródło: Źródło: MGOPS w Mroczy

Rozdział IV

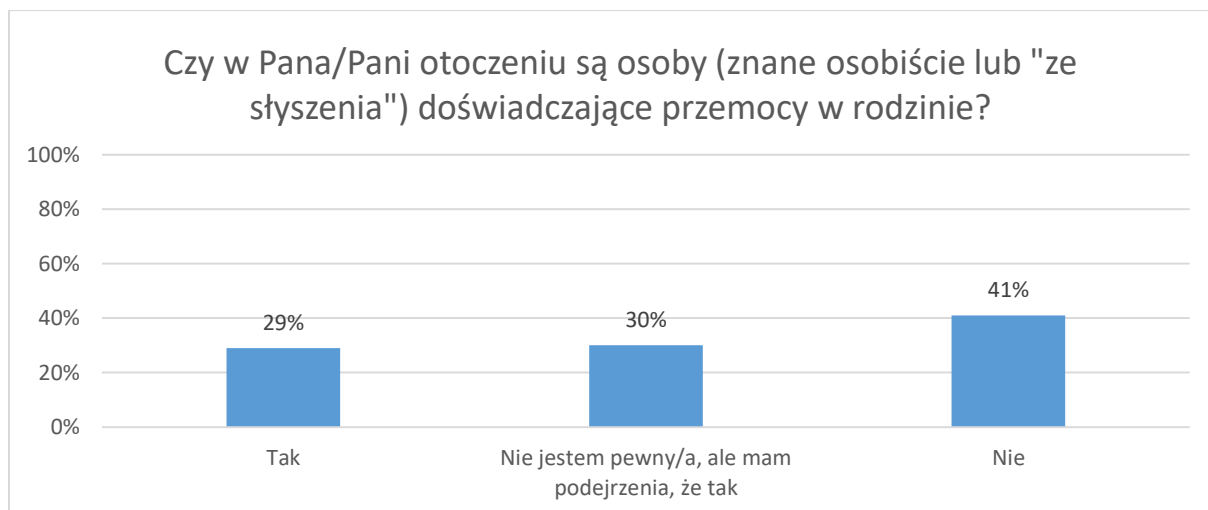
Diagnoza zjawiska przemocy w Gminie Mroczka– wyniki badań

4.1. Dorośli mieszkańcy – wyniki badań

Badania obejmowały mieszkańców Gminy Mroczka, którzy ukończyli osiemnasty rok życia, metoda zastosowana w badaniu to **CAWI** (ang. *Computer-Assisted Web Interview* – wspomagany komputerowo wywiad przy pomocy strony WWW – wykorzystane narzędzie badawcze to Program CORIGO rekomendowane przez ORE) – technika zbierania informacji w ilościowych badaniach rynku i opinii publicznej, w której respondent jest proszony o wypełnienie ankiety w formie elektronicznej. Respondenci byli informowani o anonimowym charakterze ankiety oraz możliwości rezygnacji z badania w dowolnym momencie.

W badaniu wzięło udział 111 osób, a średnia wieku respondentów wyniosła 43 lata.

29% mieszkańców Gminy Mroczka deklaruje, że ma w swoim otoczeniu osoby doświadczające przemocy w rodzinie, a 30% nie jest pewna, ale podejrzewa, że może do tego dochodzić. Należy pamiętać, że tego rodzaju przemoc jest w dużej mierze zjawiskiem ukrytym i wiele osób jej doświadczających nie zgłasza się po pomoc, ani też nie sygnalizuje, że jej doświadcza.

4.2. Uczniowie – wyniki badań

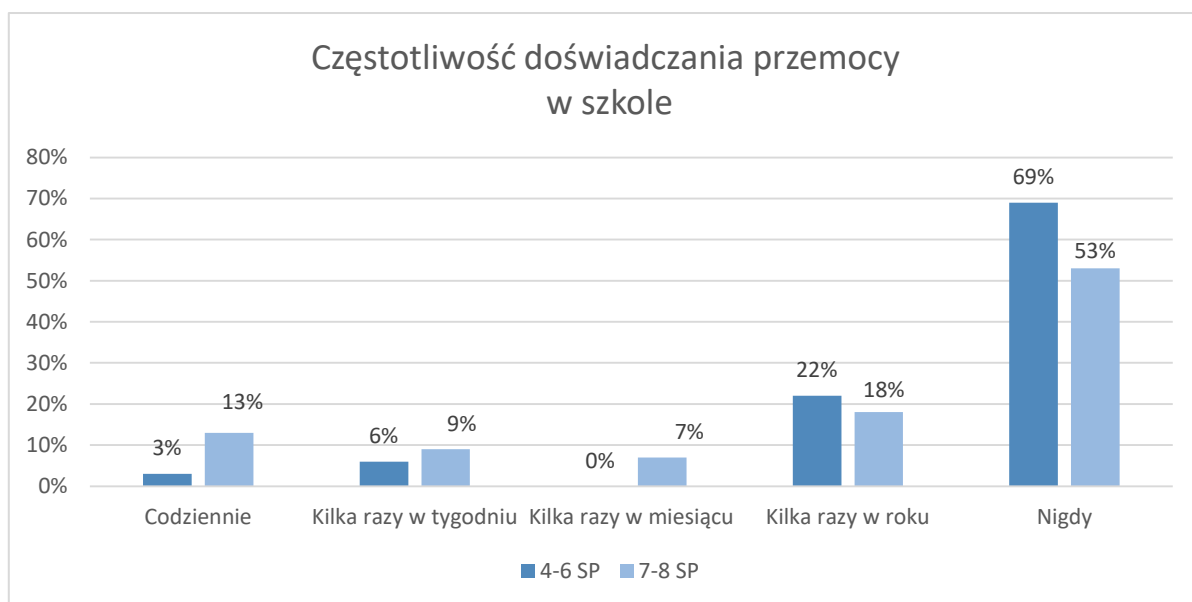
Badanie przeprowadzono metodą CAWI (ang. *Computer-Assisted Web Interview* – wspomagany komputerowo wywiad przy pomocy strony WWW (wykorzystane narzędzie badawcze to program CORIGO rekomendowany przez ORE) – technika zbierania informacji w ilościowych badaniach rynku i opinii publicznej, w której respondent jest proszony o wypełnienie ankiety w formie elektronicznej. Użycie tej metody pozwala na efektywne badanie postaw uczniów. Forma ankiety internetowej jest dla dzieci i młodzieży atrakcyjna oraz pozwala na upewnienie się, że na wszystkie pytania zostanie udzielona odpowiedź.

W badaniu wzięli uczniowie klas Szkół Podstawowych Gminy Mrocza w przedziale wiekowym: klas 4-6 oraz 7-8.

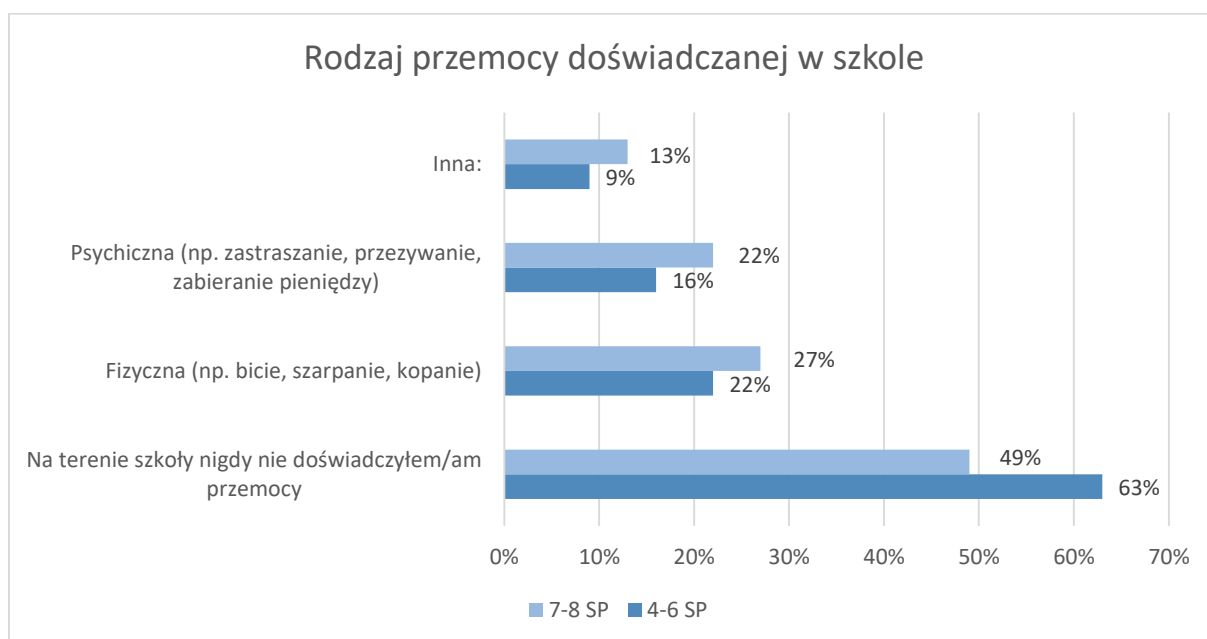
<i>Liczebność grup badanych</i>	
Szkoły Podstawowe - uczniowie klas 4-6 (SP 4-6)	88
Szkoły Podstawowe - uczniowie klas 7-8 (SP 7-8)	64
ŁĄCZNIE	152

Spora część uczniów deklaruje, że nie są ofiarami przemocy doświadczanej ze strony innych uczniów (69% 4-6 SP; 53% 7-8 SP).

Niepokojące, wydają się dane, że jest grupa uczniów, która przyznaje, że codziennie doświadczą w szkole przemocy (3% 4-6SP; 13% 7-8 SP). Należy również zwrócić uwagę na fakt, że we wszystkich badanych grupach uczniów pojawiły się deklaracje mówiące o doświadczaniu przemocy w szkole: kilka razy w tygodniu, kilka razy w miesiącu i roku.

Zapytaliśmy też uczniów o rodzaj doświadczanej przez nich przemocy w szkole. Wyniki wskazują, że uczniowie klas 4-6 oraz klas 7-8 częściej doświadczają w szkole przemocy fizycznej niż przemocy psychicznej.

Rozdział V

Analiza SWOT

Mocne strony	Słabe strony
--------------	--------------

<ul style="list-style-type: none"> ♦ działalność Zespołu Interdyscyplinarnego, ♦ funkcjonowanie Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, ♦ działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, ♦ znajomość środowiska społecznego poprzez diagnozowanie środowiska lokalnego oraz monitorowanie rodzin, osób potrzebujących pomocy, ♦ wykorzystanie narzędzia jakim jest procedura „Niebieskie Karty”, ♦ spora część uczniów deklaruje, że nie są ofiarami przemocy doświadczanej ze strony innych uczniów (69% 4-6 SP; 53% 7-8 SP). 	<ul style="list-style-type: none"> ♦ występująca przemoc w środowisku lokalnym (29% dorosłych mieszkańców Gminy Mrocza deklaruje, że ma w swoim otoczeniu osoby doświadczające przemocy w rodzinie, a 30% nie jest pewna, ale podejrzewa, że może do tego dochodzić), ♦ kilkugodzinne codzienne spędzanie czasu przy urządzeniach elektronicznych przez młodzież (na korzystaniu przed komputerem więcej niż 5 godzin dziennie: SP 4-6 – 12%; SP 7-8 – 22%; z telefonu: powyżej 5 godzin dziennie: SP 4-6 – 19%; SP 7-8 – 36%). ♦ łatwość w dostaniu alkoholu przez młodzież (łącznie 26% starszych uczniów wskazuje, że zakup alkoholu w lokalnych sklepach nie stanowiłby dla nich problemu, co oznacza, że oni lub ich rówieśnicy mogą być klientami w punktach ze sprzedażą alkoholu), ♦ występująca przemoc fizyczna w szkole (uczniowie klas 4-6 oraz klas 7-8 częściej doświadczają w szkole przemocy fizycznej niż przemocy psychicznej),
Szanse	Zagrożenia

<ul style="list-style-type: none"> ♦ zmiana postaw społecznych, ♦ zwiększenie wiedzy mieszkańców na temat przeciwdziałania uzależnień i przemocy w rodzinie, ♦ możliwość realizowania programów profilaktyki w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, ♦ możliwość kształcenia kadry służb działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie, ♦ zmniejszenie czasu spędzonego przez młodzież przed ekranem komputera na rzecz innych rozwijających zajęć, ♦ zwiększenie wiedzy uczniów na temat radzenia sobie z agresją, rozładowaniem emocji. 	<ul style="list-style-type: none"> ♦ niezmieniające się istniejące w społeczeństwie przekonania i stereotypy dot. przemocy, ♦ uzależnienia m.in. od alkoholu wpływające na występowanie przemocy w rodzinie, ♦ przyzwolenie społeczne na stosowanie przemocy domowej, ♦ niechęć do współpracy osób doświadczających przemocy domowej, ♦ poczucie bezsilności wśród osób pracujących na rzecz przeciwdziałania przemocy, a w tym możliwość wypalenia zawodowego wśród pracowników, ♦ słabnięcie więzi rodzinnej, umiejętności komunikacyjnych, rozwiązywania konfliktów poprzez spędzanie czasu w sieci, przed ekranem urządzeń elektronicznych.
---	---

Rozdział VI

Adresaci Programu

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Mrocza na lata 2023 – 2029 skierowany jest do:

- ♦ mieszkańców gminy (w ramach działań profilaktycznych),
- ♦ osób/ instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem zjawiska przemocy,
- ♦ osób uzależnionych, osób dotkniętych i/bądź zagrożonych przemocą w rodzinie, osób stosujących przemoc w rodzinie,
- ♦ rodzin osób z problemem uzależnień, przemocy w rodzinie,
- ♦ placówek oświatowych oraz organizacji pozarządowych.

Rozdział VII

Cele i zadania Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Mrocza

Głównym celem wyznaczonym w Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Mrocza na lata 2023 – 2029 jest: zapobieganie powstawaniu zjawiska przemocy w rodzinie, wspieranie ofiar przemocy oraz osób zagrożonych przemocą w rodzinie, w tym także efektywne oddziaływanie na sprawców przemocy w rodzinie.

Osiągnięciu celu głównego ma służyć realizacja przedstawionych poniżej celów szczegółowych. Zadania w Programie mają charakter ciągły, przeznaczone na realizację w latach 2023 – 2029.

Cele szczegółowe		Kierunki działań	Wskaźniki
1.	Zapewnienie pomocy i	♦ udzielanie pomocy finansowej,	♦ liczba założonych Kart

	ochrony osób dotkniętych przemocą w rodzinie	<p>rzeczowej,</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ zapewnienie schronienia ofiarom przemocy w rodzinie, ♦ realizowanie procedury „Niebieska Karta”, ♦ podnoszenie świadomości społecznej w zakresie zjawiska przemocy i sposobów radzenia sobie z problemem poprzez: organizację akcji lokalnych lub przyłączenie się do ogólnokrajowych kampanii społecznych na temat przeciwdziałania przemocy w rodzinie. ♦ podnoszenie świadomości ofiar przemocy w rodzinie w zakresie przysługujących im praw, ♦ praca socjalna z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie. 	<p>w ramach procedury „Niebieska Karta”,</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ liczba przeprowadzonej pomocy/porad, ♦ liczba osób korzystająca z pomocy/porad, ♦ liczba rodzin, którym udzielono wsparcia w postaci pracy socjalnej,
2.	Efektywne oddziaływanie na sprawców przemocy w rodzinie	<ul style="list-style-type: none"> ♦ monitorowanie sytuacji rodzin, w których występuje przemoc domowa, ♦ monitorowanie i diagnozowanie sytuacji rodzin, w których istnieje przypuszczenie, że występuje przemoc rodzinna, ♦ informowanie osób stosujących przemoc o programach 	<ul style="list-style-type: none"> ♦ liczba zorganizowanych programów korekcyjno-edukacyjnych, ♦ liczba osób uczestniczących w programach korekcyjno-edukacyjnych, ♦ liczba osób, które ukończyły program

		<p>oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy w rodzinie,</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ motywowanie sprawców przemocy w rodzinie do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych, ♦ podnoszenie świadomości osób stosujących przemoc w rodzinie w zakresie negatywnych konsekwencji prawnych, społecznych oraz zdrowotnych jej stosowania, ♦ współpracowanie z innymi podmiotami działającymi na terenie gminy, mająca na celu realizację działań zmierzających do ograniczenia występowania zjawiska przemocy w rodzinie, 	<p>korekcyjno-edukacyjny,</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ liczba zatrzymanych sprawców przemocy ♦ liczba opracowanych raportów dotyczących monitoringu zjawiska przemocy w rodzinie, ♦ liczba podmiotów współpracujących przy realizacji niniejszego Programu,
3.	Edukowanie społeczności lokalnej w zakresie przeciwdziałania przemocy	<ul style="list-style-type: none"> ♦ realizowanie w szkołach programów rekomendowanych przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom, ♦ organizowanie kampanii informacyjnych ukazujących problem zjawiska przemocy w rodzinie, a także wzbudzających wrażliwość wśród społeczeństwa na 	<ul style="list-style-type: none"> ♦ liczba przeprowadzonych programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży, ♦ liczba dzieci i młodzieży uczestnicząca w programach profilaktycznych,

		<p>występowanie zjawiska przemocy w rodzinie, w ich otoczeniu oraz wzbudzanie poczucia odpowiedzialności za zgłaszanie takich przypadków,</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ upowszechnianie materiałów edukacyjno-informacyjnych wśród społeczności lokalnej na temat zjawiska przemocy w rodzinie oraz jego zapobiegania, ◆ rozpowszechnianie informacji o instytucjach udzielających pomocy w sytuacjach doświadczania przemocy w rodzinie (w postaci ulotek, broszur oraz umieszczenie informacji na stronie internetowej Urzędu Gminy), ◆ edukowanie rodziców w zakresie np. promowania metod wychowawczych bez użycia przemocy, radzenia sobie z agresją, radzenia sobie ze stresem, 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ liczba rozpowszechnionych materiałów edukacyjnych wśród mieszkańców, ◆ liczba rodziców biorąca udział w szkoleniach, spotkaniach z zakresu przemocy, ◆ liczba zorganizowanych szkoleń, spotkań dla rodziców, ◆ liczba zorganizowanych działań dla społeczności lokalnej,
4.	Podnoszenie kompetencji pracowników służb, instytucji oraz organizacji zajmujących się problematyką przemocy w rodzinie	<ul style="list-style-type: none"> ◆ systematyczne prowadzenie szkoleń dla wszystkich przedstawicieli służb podejmujących działania na rzecz rodzin dotkniętych przemocą w rodzinie w celu doskonalenia i podnoszenia ich 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ liczba przedstawicieli służb biorąca udział w szkoleniach, ◆ liczba zorganizowanych szkoleń,

		umiejętności, a także nabycia umiejętności radzenia sobie ze stresem, czy także wypaleniem zawodowym.	
--	--	---	--

Rozdział VIII.

Monitoring i ewaluacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Mroczka

Podmiotami odpowiedzialnymi za realizację działań są grupy, instytucje oraz organizacje funkcjonujące na terenie gminy lub obejmujące zasięgiem działania jej mieszkańców, które prowadzą działalność na rzecz przeciwdziałania powstawaniu zjawiska przemocy w rodzinie. Efektywna realizacja programu wymaga ścisłej współpracy wszystkich instytucji oraz osób stykających się z problemem przemoc, w tym m.in.:

- ◆ Oświata,
- ◆ Urząd Gminy Mroczka,
- ◆ Zespół Interdyscyplinarny,
- ◆ Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mroczy,

Monitoring Programu umożliwi analizę realizacji podejmowanych działań, a także pozwoli na ocenę ich skuteczności i efektywności. Sprawozdanie z realizacji Programu przygotowuje do końca kwietnia każdego roku Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego i przedstawia je Burmistrzowi Mroczy oraz Radzie Gminy.

Wszelkie cele i działania zaplanowane do realizacji w ramach niniejszego Programu mają służyć przede wszystkim poprawie sytuacji rodzin doznających przemocy, jak i ochronie rodzin zagrożonych przemocą. Realizując działania zawarte w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2023-2029 planuje się osiągnąć następujące efekty:

- ◆ regularne działania interdyscyplinarne w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w ramach pracy Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Grup Roboczych.
- ◆ zapewnienie kompleksowej pomocy dla osób doświadczających przemocy oraz świadków przemocy w rodzinie,
- ◆ zapewnienie dostępności profesjonalnej pomocy, jak i poradnictwa specjalistycznego zarówno dla osób doznających przemocy w rodzinie, jak i dla osób stosujących przemoc w rodzinie,
- ◆ zwiększenie poziomu wiedzy osób stosujących przemoc na temat skutków prawnych przemocy w rodzinie (udział m.in. w programach edukacyjno-korekcyjnych),
- ◆ zwiększenie przez dzieci i młodzież umiejętności oraz wiedzy na temat podstawowych zasad przeciwdziałania przemocy, a także skutków występowania przemocy,
- ◆ zwiększenie świadomości rodziców poprzez uzupełnienie wiedzy na temat właściwych ról i postaw rodzicielskich, a także właściwego rozwiązywania wewnątrz rodzinnych konfliktów w rodzinach zagrożonych przemocą,
- ◆ zwiększenie wiedzy w zakresie profilaktyki i przeciwdziałania przemocy w rodzinie u profesjonalistów zajmujących się tą problematyką,
- ◆ zwiększenie efektywności pracy pracowników służb i instytucji udzielających pomocy z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
- ◆ zmiana postaw społeczności lokalnej..

Rozdział IX.

Finansowanie Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Mrocza

Środki finansowe na realizację działań określonych w niniejszym Programie będą pochodzić głównie z budżetu samorządowego (miasta, powiatu, województwa) i centralnego oraz środki z funduszy pomocowych, Unii Europejskiej.